

Załącznik
do uchwały Nr IV/21/15
Rady Gminy Sławoborze
z dnia 26 lutego 2015r.

**Gminny Program Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Sławoborze
na 2015 rok**

Spis treści

Wstęp i podstawa prawna	3
Rozdział I	
Opis zjawiska występującego w Europie i Polsce na podstawie wyników badań	3
1. Europejski raport narkotykowy	3
1.1. Charakterystyka zjawiska narkomanii na tle województwa zachodniopomorskiego.....	4 - 5
2. Używanie nielegalnych substancji psychoaktywnych w Polsce – wyniki badania z 2012 roku	5
2.1. Konsumpcja substancji psychoaktywnych przez polską młodzież szkolną	5
2.2. Podsumowanie i wnioski	6
Rozdział II Charakterystyka gminy Sławoborze	6 - 8
Rozdział III Cele Programu	8
1. Cel główny	8
2. Cele szczegółowe	8
Rozdział IV Finansowanie Programu	8

Wstęp

Podstawę prawną Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sławoborze na rok 2015 stanowi Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (jt. Dz. U. z 2012r. poz. 124, ze zm.) Jest on spójny z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z zapisem cytowanej Ustawy, do podstawowych zadań własnych gminy należą:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Kierunki działań zaplanowane do realizacji dla samorządów w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016, wskazują, iż zadania lokalne powinny obejmować następujące obszary: profilaktykę; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych; ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych; badanie i monitoring.

GPPN w gminie Sławoborze jest zgodny z założeniami Strategii Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015.

Rozdział I

OPIS ZJAWISKA WYSTĘPUJĄCEGO W EUROPIE I POLSCE NA PODSTAWIE WYNIKÓW BADAŃ

1. EUROPEJSKI RAPORT NARKOTYKOWY

Podstawowe cechy sytuacji narkotykowej w Europie utrzymywały się w ostatnich latach na stosunkowo stabilnym poziomie. Jednak bezrobocie wśród młodzieży i ograniczenie usług mogą doprowadzić do ponownego pojawienia się „starych” problemów. Ponadto pojawiają się nowe narkotyki syntetyczne i wzory używania zarówno na rynku narkotyków nielegalnych, jak i w kontekście substancji niekontrolowanych.

Dzisiejszy rynek narkotyków wydaje się być bardziej płynny i dynamiczny, jak również mniej skoncentrowany na substancjach pochodzenia roślinnego, dostarczanych z daleka na rynki konsumenckie Europy. Ważnymi czynnikami stymulującymi tę sytuację są globalizacja i osiągnięcia technologii informacyjnej. Zmieniają się wzory używania narkotyków w krajach o niskich i średnich dochodach, co może również wpływać na przyszłe problemy narkotykowe Europy. Pojawia się coraz więcej problemów za sprawą Internetu, który służy zarówno jako mechanizm szybkiego upowszechniania się nowych tendencji, jak i rozkwitający anonimowy rynek o ogólnoświatowym zasięgu. Stwarza on nowe powiązania między używaniem a podażą narkotyków. Oferuje też jednak możliwości znalezienia innowacyjnych sposobów leczenia oraz działań interwencyjnych ukierunkowanych na profilaktykę i redukcję szkód.

1.1 Charakterystyka zjawiska narkomanii na terenie województwa zachodniopomorskiego

Rozwój i przemiany ustrojowo - gospodarcze na obszarze województwa zachodniopomorskiego z ostatnich lat miały ogromny wpływ na wzrost podaży i popytu na narkotyki. Podaż rosła wraz z rozwojem międzynarodowej wymiany handlowej, otwarciem granic i ruchem turystycznym oraz rozwojem przestępczości zorganizowanej. Natomiast na popyt największe oddziaływanie miało zapożyczenie wzorców kulturowych z sąsiednich krajów. Tłem dla nowej sceny narkotykowej były równocześnie wewnętrzne transformacje czynników społeczno-ekonomicznych, jak: zmiana hierarchii wartości, postępujące bezrobocie, brak perspektyw na przyszłość, bezradność, trudności życia codziennego, ubóstwo itd. Z drugiej strony zmiany organizacyjne czasu pracy i wymagania pracodawców oraz ciągły lęk przed jej utratą i pogoń za pieniądzem, „wyprodukowały” rzesze pracoholików i tzw. nowobogackich nastawionych na powszechną konsumpcję życia. Są to z reguły ludzie młodzi żyjący szybko i burzliwie. Aktualne zagrożenie narkomanią obejmuje wszystkie grupy społeczne bez względu na wiek, miejsce zamieszkania, poziom wykształcenia czy status społeczny. Najważniejsze uwarunkowania problemu narkomanii w województwie:

1. Położenie przygraniczne województwa - dokonywanie transakcji na miejscu i krzyżowanie się szlaków narkotycznych północ-południe i wschód-zachód.
2. Charakter tranzytowy województwa – 22 przejścia graniczne.
3. Charakter portowo-turystyczny województwa – każdego roku jest to około 10 milionów osób. Duży ruch społeczny i anonimowość jego uczestników.
4. Wysoki wskaźnik zjawisk patologicznych zwiększających natężenie ryzykownych zachowań i zagrożeń zdrowotnych: prostytutka ze szczególnym uwzględnieniem prostytutki przygranicznej, żebractwo, przemyt, handel ludźmi, przestępczość zorganizowana.
5. Duże obszary ubóstwa – głównie wsie popegerowskie.
6. Zjawisko nowobogactwa, pracoholizmu i wynikające z tego innowacyjne zachowania, szczególnie wśród osób młodych.
7. Duży odsetek rodzin dysfunkcyjnych.
8. Silny ośrodek akademicki głównie w Szczecinie i Koszalinie – „amfetaminowe zagłębie”.
9. Rozwój sieci placówek rozrywkowych będących siedliskiem narkotyków, tj. dyskoteki techno, hip-hop, puby, salony gier, kafejki internetowe itd.
10. Powszechne zjawisko „wyniszczenia” większości ogólnie dostępnych placówek kulturalno-oświatowych i komercjalizacja klubów sportowych nastawionych na tzw. wyczyn.

Badania anonimowe wśród uczniów z początku lat 90-tych na terenie województwa wykazały, że zdobycie narkotyku nie jest żadnym problemem, najczęściej bierze się od kolegi lub dealera. Po roku 1995 anonimowe badania wykazały, że oprócz szkoły, miejscem, gdzie zdobywa się narkotyki mogą być kluby, dyskoteki, puby i młodzieżowe imprezy muzyczne. Zdiagnozowanie narkomanii jest trudne ze względu na powszechne zaprzeczenie istnieniu problemu przez samych zażywających. Minimalizują ten problem, lekceważą jej zagrożenia i nie podejmują żadnych działań zmierzających do zerwania z nałogiem. Dlatego określenie faktycznej liczby narkomanów jest także trudne. Można jedynie przypuszczać, jakich rozmiarów są to liczby. Według Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie dostępne metody umożliwiają przyjęcie tezy, że liczba narkomanów w województwie zachodniopomorskim waha się w granicach 2000-3700 osób.

2. UŻYWANIE NIELEGALNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH w Polsce – wyniki badania z 2012 roku.

2.1. KONSUMPCJA SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH PRZEZ POLSKĄ MŁODZIEŻ SZKOLNĄ

Młodzież 2010

Badanie „Konsumpcja substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną – Młodzież 2010” zleciło i sfinansowało Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Zostało ono zrealizowane przez Fundację Centrum Badania Opinii Społecznej w okresie od 15 października do 15 grudnia 2010 roku. Badano generację młodych ludzi, w większości 18-19-letnich, urodzonych na początku lat 90, w wolnym, demokratycznym kraju. Uczyli się w systemie oświaty już reformowanym – gimnazja wprowadzono w roku 1999. Mieli około 13 lat, gdy Polska przystąpiła do Unii Europejskiej. To ta generacja będzie w niedalekiej przyszłości rozstrzygać o pozycji gospodarczej, politycznej i intelektualnej naszego kraju.

Badanie „Młodzież 2010” przeprowadzono za pomocą metody ilościowej na ogólnopolskiej próbie losowej 65 szkół (jedna klasa w szkole) – liceów, techników i zasadniczych szkół zawodowych. Objęto nim 1246 uczniów.

W badaniu wzięła udział młodzież uczęszczająca do ostatnich klas liceów, techników i zasadniczych szkół zawodowych (bez szkół specjalnych), na podbudowie programowej szkoły podstawowej lub gimnazjum. Uwzględniono również podział na cztery kategorie miejscowości:

- miasta liczące powyżej 100 tys. mieszkańców,
- miasta liczące od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców,
- miasta liczące do 20 tys. mieszkańców,
- wieś.

W badaniach uwzględniono obszerną problematykę: domu rodzinnego i szkoły, warunków materialnych i pracy zarobkowej, aspiracji życiowych i sposobów spędzania wolnego czasu, postaw wobec demokracji i polityki, ale także deklarowanych wartości i norm obyczajowych. Sporo miejsca poświęcono doświadczeniom badanych z substancjami psychoaktywnymi. Po raz pierwszy podjęta została kwestia uczestnictwa młodzieży w grach typu hazardowego. Powtarzalności badań poświęconych młodzieży pozwala to na porównanie wyników ostatniego badania (z listopada 2010 roku) z wcześniejszymi (realizowanymi już od roku 1990).

Badanie, którego wyniki są tutaj prezentowane, było realizowane od 15 października do 15 grudnia 2010 roku, czyli tuż po zamknięciu sklepów z „dopalaczami”.

2.2. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Wyniki badania z 2008 roku wskazywały na spadek rozpowszechnienia palenia papierosów oraz używania narkotyków przez młodzież szkolną. W przypadku alkoholu odsetki pijących kształtowały się na poziomie podobnym do zanotowanego w roku 2003. Pomiar z 2010 roku pokazał, że w przypadku większości substancji psychoaktywnych ich używanie nie uległo większym zmianom od 2008 roku. Także palenie tytoniu pozostało na tym samym poziomie (23% wobec 22%). Analizując konsumpcję alkoholu odnotowujemy porównywalne odsetki uczniów, którzy w ciągu ostatniego miesiąca nie pili piwa (w 2008 roku – 22%, w 2010 – 24%), wina (67% w obu pomiarach). W przypadku konsumpcji wódki spadła liczba osób niepijących (z 42% w 2008 roku do 37% w 2010). Wzrósł natomiast (o 5 punktów) odsetek uczniów, którzy w 2010 roku deklarowali upicie się, co spowodowało, że ten wskaźnik osiągnął poziom 45%.

Wyniki dotyczące rozpowszechnienia narkotyków wskazują na stabilizację używania nielegalnych substancji psychoaktywnych. Jedyne znaczący wzrost zażywania narkotyków dotyczy preparatów z konopi oraz „dopalaczy”.

Zmniejszyła się liczba uczniów deklarujących używanie narkotyków w ciągu dwunastu miesięcy poprzedzających badanie (z 24% w roku 2003 do 15% w 2008 i 16% w 2010). W 2010 roku pytano uczniów o używanie poszczególnych substancji wymienionych w ankiecie. Odpowiadając na tak postawione pytanie 18% badanych zadeklarowało kontakt z marihuaną, 10% z lekami uspokajającymi

i nasennymi bez przepisu lekarza, a 3% z amfetaminą w ciągu ostatniego roku. Wyniki pokazały, że nastąpił wzrost odsetka badanych używających marihuanę, a spadek – zażywających leki uspokajające i nasenne oraz amfetaminę. Podobne tendencje zarejestrowano w przypadku używania narkotyków kiedykolwiek w życiu. Do zażywania marihuany przyznało się 36% uczniów (w roku 2008 31%), leków – 20% (w 2008 – 22%), a amfetaminy – 7% (w 2008 – 9%).

Interpretując wyniki dotyczące używania leków uspokajających i nasennych na receptę zażywanych bez przepisu lekarza, należy być ostrożnym, ponieważ pojedyncze osoby zgłaszały jako zażywane leki preparaty ziołowe. Odpowiedzi mogą być zatem przeszacowane w przypadku rozpowszechnienia używania tej substancji.

W poprzednim badaniu pojawiły się sygnały o wzroście używania ecstasy. Pomiar z 2010 roku pokazuje odwrotną sytuację – zmniejszył się odsetek uczniów sięgających po ecstasy (z 6% do 4%). Badani proszeni o wymienienie trzech narkotyków, które zażywali w ciągu roku poprzedzającego sondaż, w 2010 wymienili ecstasy dziesięciokrotnie rzadziej niż w 2008. Mogło to być efektem pojawienia się „dopalaczy”, które były wymieniane o wiele częściej niż ecstasy. Z badań wynika, że narkotyki nie są substancjami, po które sięga większość uczniów.

I nie są, jak to niekiedy przedstawiają media, sposobem spędzania wolnego czasu przez polską młodzież. Zdecydowana większość uczniów poprzestaje na eksperymentach z narkotykami. Wyjątkiem jest marihuana i haszysz, do których używania, częściej niż 10 razy, przyznał się co dziesiąty badany.

Analizując rozkłady odpowiedzi dotyczące preparatów z konopi należy zwrócić uwagę, że ten narkotyk jest najczęściej zażywany przez uczniów z miast średniej wielkości (od 20 tys. do 100 tys. ludności).

W tych miejscowościach odnotowano również najwyższe odsetki uczniów, którzy odpowiedzieli na pytanie o używanie jakiegokolwiek narkotyku w ciągu ostatniego roku.

Podsumowując wyniki dotyczące dostępności narkotyków należy odnotować, że ostatni pomiar, jak również wcześniejszy z 2008 roku, wskazuje na spadek dostępności substancji psychoaktywnych.

Jedynie w przypadku „dopalaczy” nastąpił wyraźny wzrost dostępności w ciągu ostatnich dwóch lat, co było spowodowane gwałtownym rozwojem sieci sprzedaży (zamkniętej w październiku 2010). Jednakże w opinii uczniów „dopalacze” nadal były trudniejsze do zdobycia niż marihuana.

Rozdział II

1. Charakterystyka gminy Sławoborze.

Gmina Sławoborze położona w województwie zachodniopomorskim, administracyjnie należy do powiatu świdwińskiego, jest gminą wiejską, położona w północno – zachodniej części powiatu świdwińskiego, z 27 miejscowościami, administracyjnie dzieli się na 14 sołectw .

Sołectwa i miejscowości gminy Sławoborze.	
Sołectwo	Miejscowości sołectwa
Biały Zdrój	Biały Zdrój, Miedzno
Ciechnowo	Ciechnowo
Jastrzębniki	Jastrzębniki

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sławoborze na 2015 rok

Krzecko	Krzecko
Międzyrzecze	Międzyrzecze, Międzyrzeczo, Pomorce
Mysłowice	Mysłowice, Trzciana
Poradz	Poradz, Drzeń, Kalina
Powalice	Powalice
Rokosowo	Rokosowo, Lepino
Sidłowo	Sidłowo
Sławoborze	Sławoborze, Zagrody
Słownkowo	Słownkowo
Słowieńsko	Słowieńsko, Pustowo, Sławkowo, Słowieńsko, Sobiemirowo
Ślepce	Ślepce, Krzesimowo, Nowe Ślepce, Stare Ślepce

Tabela nr 1. Podział gminy Sławoborze na sołectwa.

Gmina Sławoborze posiada tereny o wysokich walorach turystycznych, których krajobraz cechuje się urozmaiceniem rzeźby, zadrzewieniem śródpolnym, dużą liczbą łąk i pastwisk, gęstą siecią drobnych rzek i cieków. Bardzo czyste powietrze i korzystny mikroklimat to duży atut gminy.

Rysunek 1. Usytuowanie gminy Sławoborze w powiecie świdwińskim

Gminę Sławoborze charakteryzuje niska gęstość zaludnienia wynosząca 22 osoby/km², ujemny przyrost naturalny, dodatnie saldo migracji, ludność w wieku:

- przedprodukcyjnym: 816 osób,
- produkcyjnym: 2775 osób,
- poprodukcyjnym: 624 osoby,

Ogółem gminę zamieszkuje 4215 osób.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi 13,7% (powyższe dane pochodzą z Urzędu Statystycznego w Szczecinie, zebrane w 2013r.).

ROZDZIAŁ III

CELE PROGRAMU

1. Cel główny

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sławoborze na rok 2015 jest:

„Przeciwdziałanie podejmowaniu zachowań ryzykownych wśród młodzieży”.

Działania podejmowane w Programie nakierowane są na podwyższenie granicy wieku podejmowania tych zachowań, a w następstwie ograniczenie ilości osób zażywających środki psychoaktywne.

2. Cele szczegółowe

Cel szczegółowy nr 1

Minimalizowanie zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.

Działania:

1. Profilaktyka i edukacja.
2. Zagospodarowanie czasu wolnego.

Cel szczegółowy nr 2

Podniesienie stanu wiedzy społeczności lokalnej na temat problemu zagrożeń związanych ze środkami psychoaktywnymi.

Działania:

1. Podnoszenie kompetencji osób dorosłych (służb społecznych, rodziców, opiekunów dzieci i młodzieży) dot. niebezpieczeństw związanych ze środkami psychoaktywnymi.
2. Kampanie profilaktyczne.
3. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii.
4. Informacje w mediach publikacji dot. przeciwdziałania i skutków uzależnienia.

ROZDZIAŁ IV

FINANSOWANIE PROGRAMU

Niniejszy Program będzie realizowany ze środków gminy Sławoborze, a także przy współpracy innych jednostek samorządu terytorialnego.

Plan finansowy na rok 2015r. wynosi 3.000,00zł

1. Dział 851 – Ochrona Zdrowia
2. Rozdział 85153 – Przeciwdziałanie narkomanii